

მოკარტე და სალერი

ს ც ე ნ ა I

ოთხი

ს ა ლ ე რ ი

ამბობენ, ქვეყნად სამართალ არა რსებობსო
მაგრამ ზეცაშიც არა რსებობს იგი, და ჩემთვის
ეს ნათელია, ვითუბრუნდეს მარტვი გამა.
მე ხელფენებამ სიყრმიდნვე შემიძრა გულ.
მახსოვს, ჯერ კიდევ ჩვენს აკლბურეკლსიში,
როს ხმამაღალ გუჭებდ მწუხრე ორსო
თავდვიწყებით გუჭებდ ყურს და უბურდ
მომწყდარი ცრემლ მღვრებით მიღებდ სხეს.
მე თავიდანვე ურყავი უქმი გართობა.
მუტიკისათვის უხბოყვალ დრუი სიბრძნისა
მე შევიძაგე. უზურიდ მათუჯათ
თავმოწიებითად მხოლოდ მუტიკის სწავლს
მივყავი ხელ. მნელ იყო გზის და საწყისი
და მოსაწყენი ცდა პირველ, მაგრამ დვძლე
ის პირფანდელ გასაჭირი და ხელფენებას
გულმოფინებით ხელსწილობა ვუქციე ლბოდ
ხელსწილობა დვიქციე: მე თითუბის მშრალ სისხარტე

უკუურსმენას დავშირე მისი მორჩილ
გავხად სრულდ მოგაკვდნე ბგერების სწოთვა,
ხლომჭიკა ცხედროვითგანვწვალ. მერე
აღებრის თარგზე გამოგქერი მე ჰარმონია.
დ მხოლოდმედგ, განსწავლულ უვე საქმეში,
ნეტრი გრძნობითშევუტეი შემოქმედებას.
დ ვიწყე წერ. ოღონდრშია დ ოღონდგ რულდ
დ ფერს სახელს მოხვეჭაზე ვერც კი ვბედვდ.
ხშირდმშიერი, უილბითგანამებულ,
ორ-სამი ღითრკაკეტი ჩემს ყრუსენაკში,
რ ვიგემბდ შთაგონებითა ღწროგანებას,
ვწვავდ ჩემს ნაშრომს დ პირუში უმოდვშირდ,
როგორქრებოდ მსჭუ ალში დნაცრებულ
აწრ დ ბგერ, რულწებითნაშობი ჩემგან
რს ვამბობ?! როგა მოგვევლნა სახელგანთქმულ
გლუი დ ახლ საიდფილოდ(ღრმა დ ჯდსნურ
დმატყვევებელსაიდფილოდ ბჭენი განახვნა,
განა არდვთიე ყველფერი, რცკი მიყვარდ
მანამდ ასე, რსიც ასე მხურგალდმწამდ,
დ უღტინველდარგავყევი განა მის უნატს
ხალსიანი ნაბიჯებით ვითშეცდმილ
გაჰყვება ხოლმე კაცს, რომელც გზს მიასწავდ?
შეუზგარი ძალსხმევით მეღარი შრომით
მე როგორც იქნა, ამ უსაწფროხელგნებაში
უწაღლს ხარისხს მივაღწიე. მერე სახელმაც

მოულოდნელ ეშმაკობითგაგზჟინებოდა.

ს ა ლ ე რ ი

აქ ხარ? .. კი მაგრამ. . .

მ ო ც ა რ ტ ი

ეს წუთა, მოგედა, - შენთვის

გულთმინლად ერთი რამე მეჩვენებია,

მაგრამ ლუანს რომ ჩავვუტო, მომესმა უცებ

ვილნის ხმა. . . გეფიცებით შენ ამის მსგავსი

დაბალებიდან არფერი მოვისმენია. . .

ლუანში ერთი ბრმა მოხუცი voi che sapete-ს¹

---

1 ოქვენ, რომელა უწყით(იტლ).

უზრავდა, - შენ ვერწარმოიფიქვინ, რა სასაცილოდ

ვერმოციოხინე, ის მოხუცი აქ მოცივვანე,

რომ გაწარმისი დაკვრის დღესტტობას.

შემო!

(შემოდს მოხუცი ვილნითი ხელში)

მოგარტეს დგვიკარო, თუცი, რამე!

(მოხუცი ურავს არას და ჟუნინდნ. მოგარტე ხარხარებს)

ს ა ლ ე რ ი

შენ შეგიძლია იხარხარო?

მ ო ც ა რ ტ ი

ო საღერი!

ნუუშენ თუიონ გულანა დარგეცინება?

ს ა ლ ე რ ი

არა! სულც არმეცინება, როცა უსგავსი
მღებავის ფუნჯი რფელს მადნას თითხნის.
არმეცინება, როცა ღწლი ტკიმასხარ
ცდღლხს წაბაძვითმემიგინოს ალოგიერი.
გასწი აქედნ, ბერიკაცო!

მ ო ც ა რ ტ ი

მოიცა! აჰა,
დალე ჩემი სადეგრბლო

(მოხუცი გადს)

შენ გუნებაზე

არუნდ იყო სალერი. მე სხვა დროს მოვალ

ს ა ლ ე რ ი

რაც გინდოდ, მგონი, ჩემთვის გეჩვენებინა.

მ ო ც ა რ ტ ი

მაინდმანც არფერი. ამ წინებზე
გულს მიწვრილბდ უბილბა ჩვეულებრივად
და უნებლეთორიოდ აური მოგჩხრიკე.
დეუს ჩავინიშნე, სალერის ვაჩვენებ-მეტი,
ვნახავ, რას მეტყვის. . . მაგრამ გატყობ, შენ საამისოდ
არ გცალა.

ს ა ლ ე რ ი

გუქვა კაცო! ვყოფილა კია
შენთვის როდსმე მოუცულე? დაჯექ, მე გისმენ.

მ ო ც ა რ ტ ი

წარმიდინე. . . ვინ? ვინც გინდა. წარმიდინე
თუნდაც მე, ოღონდახალა ზრდა ცოტათ უფრო
შეყვარებულ, მაგრამ ისე, ზერუდდ ვითომ
ვზივარტყრფისთან ან მოყვასთან, ვთქვათშენთან, გულთ
გახარებულ. . . უცებ: შავი სამარის მსგავსი
ანაზღუფულ უჭუნეთ. . . და სხვა ამგვარი.
ჯიხს მოსმინო
(უცრვს)

ს ა ლ ე რ ი

როგორ? შენ ეს მოგქონდა ჩემთან
და იმ დუქანთან უბინათლომევიოლნის
უბამს სიმღერას არხეინადუქმენილ ღმერთო!
შენ საკუთარი თავის ღირსი არ ხარ მოცარტ

მ ო ც ა რ ტ ი

მოგწონს? ნამდვილად

ს ა ლ ე რ ი

რ სიმღერა, რ სინატრა!
ღმერთო ხარ მოცარტ მაგრამ თუიონ ვერხედვ ამას,
დაბრმავებულ შთაგონების ზეგრძლონიჭით
მე კი. . . მე ვხედვ. . .

მ ო ც ა რ ტ ი

ნუუუმარაჯ? თუცა ვინ იცის. . .
მაგრამ იცოდ, რომ ის ღმერთი დამშეულა.

ს ა ლ ე რ ი

ეჰე! ეს საქმე ადილა მოსაგვარებლად

წავისადლოთ"ოქროს ღმში".

მ ო ც ა რ ტ ი

ძალან კარგი.

მოხარულ ვარ ოღონდწუთითშევირბენ სახლში
და გავაფრთხილებ ცოლს სადღეს არდმეღვდეს.

ს ა ლ ე რ ი

მე გელუბები! ვინძლოდღანს არმალოდნო . .

არძალბიძის უხვე წინ აღფუფე ჩემს ბედწერას:

ჩემი ხვედრა შვაჩერომისი ზესწრფა,

არა და ყველ ჩვენთგანი დიღუბა!

მარტომე, მარტოჩემს ყრუსახელს კი არწარზოვავს

მისი ღღება, ყველ მსახურს ჰარმინისას

დაღუბავს იგი. ან რა გვარებს მისი სიცოცხლე,

კიდევ რომ შეწვდეს ხელფნების ახალწვერვალბს?

აამაღუბს კი ის მუჰიკას? არმც და არმც!

მისი სიკვდღლს შემდღგ იგი კვღვ დეცემა.

არც შთამოძვალს დაგვიტუგებს. მაშ, რადგვარია?

ვითქერუბიმმა, საკვირფელმა სამოთხის ჩიტმა,

თან მოგვიტანა რმღნიმე საგალბელ,

რთა ჩვენს გუღში - ამაოთა გუღში - სწრფიღ

ფრთამოგვეციღ აღუძრ და გაფრენიღყო

კვღვ სამოთხისკენ. მაშ, გაფრინდ! ხელთა მაქვს უხვე

ჩემი იზორას საჩუქარი უჰანასკნელ!

თურმეტო წელთ თან დმქინდ ეს საწამღვი,

და იმ დროიღნ ხშირადჩემი სიცოცხლე ჰგავდ

მწარე სატვივარს. ხალსიან ჩემს მეტუქესთან
მე ხშირად დემჯდ რგარეროსუფრ ზე გულდ რღანი,
მაგრამ მაცდური ჩუჩულისთვის ყური სუღმოღლედ
არდდ მიგღა არსლოეს, თუც მხდლო არვარ
თუცა ვატრებ გულში სასტუკ შურცხყოფს,
თუცა სიცოცხლე არდმიღღს . . . მე არვჩქარობდ.
თუიოფე მსურდ მე სიკვდლო, მწყუროდ, მაგრამ
ვფქობდ, ჩემკენ ეს საწურო ვინ იცის, იქნებ
ანა ზღულო მოწყალბითმიბრუნდეს-მეტი.
მეწვიოს იქნებ ლთებრივი შემოქმედბის
აღტინება დ შთაგნება შეუწერულ,
ან იქნებ ახლოდმოღღნიღმა ჰაიდმა შექმნას
რმე ღად - დ იმ ჰანგიოდმიტბოს სულ. . .
დ სამუღველ მენახის პირისპირმჯდრი
ვფქობდ კიდევ. იქნებ ჩემი სასტუკი მტერინ
ვიპოგობლოს. იქნებ თვზე დმატყდეს მალთ
მოღღღღღღღ, ქვედმხედ შეურცხყოფ
დ ის - იზორს საჩუქარი დმჭირდეს-მეტი.
მართაღცვიყავ! აწ ვიპოფე მე ჩემი მტერი
ჭოროტესი. დ ახაღმა ჰაიდმა სულ
აღწოფანებითმე კიდმდს ამივსოუღვე.
ღოო! აღქმუღსაჩუქაროსიყვარუღსა,
აწ მეგობრობის ფალში გადინაცვლ!

ს ც ე ნ ა II

(ლენის განცხადებულ თაზი. ფრუპიანო

სუფრას უხედან მოფარტ დ სალერი)

ს ა ლ ე რი

მოღუფულ ხარდეს რტმლც.

მ ო ც ა რ ტი

მე? არ მგნი.

ს ა ლ ე რი

ნამდილდ მოფარტ გაწუებდეს თთუს რლცა.

შენ კი ზიხარდ იჭმუნიები.

მ ო ც ა რ ტი

მარალ გიიხრ,

დრდ მაქვს ჩემი Reguim-ის დ ის მაწუებს.

ს ა ლ ე რი

ო Reguim-ს წერ? ეს მიიხარო, როდს დ იწყე?

მ ო ც ა რ ტი

ქნება ასე სამი კვირ. არმია მბნია ?

შემიხვევა იყოსაოფარი. . .

არა!

მ ო ც ა რ ტი

მაშ, გეტყვი:

ამ სამიოფ კვირის უჯან, მე გვიან ლმით

დვბრუნდ სახლში. სასახლში მიიხრეს, ვილც უწცობა

მოაკითხო რ საქმეზე - არცინ იცის.

არდმეძინა მთელ ღამე, ვფიქრობდი: ნეტა

ვინ არის, ჩემთან რ საქმე აქვს? . . . იმ კაცმა თქმე

მეორე ლესაც მომაკითხა. არც მაშინ დავხვდი.

მესამე ლეს კი, იატაკზე ჩემს ბიჭუნას რომ

ვათამაშებდი, დამიძახეს. გავხედი სტუმარს.

შავადრაცმუშა მამაკაცმა თავაზიანად

დმიკრთ თავი შემიკვეთ მე Reguiem-ი

და უბადგაქრ. მე მაშინვე დავჯექი წერდ-

ის ლე იყო დ ის ლე. მე რე შავლანს ჩემსას

არმოუკითხავს ჩემთვის, აღრშემოუჭლდა.

მიხარის კლდე: გულს დმწყვეტად, არვიცი რ ტომ,

მე ამ ნაშრომთან განშორება, თუც რ ხანია,

მზად მაქვს უბე Reguiem-ი. ამავე დროს კი . . .

ს ა ლ ე რ ი

რ ამავე დროს?

მ ო ც ა რ ტ ი

მე მრცხვენია ეს ვალარო. . .

ს ა ლ ე რ ი

რ ეს, მიიხარო!

მ ო ც ა რ ტ ი

არმასვენებს დღისით დ ღამით

ის ჩემი უცხოშავლანი, ღნდვით დ მღვს,

სადც არწავალთან დმყვება. მე მგონი იგი

ახლც აქა ზის. აქ, ჩვენს შორის - მესამე კაცად

ს ა ლ ე რ ი

კარგი, გეყოფ! ყმაწვილურშიმს დაუჯბნხარ!
ფუქი აწრები მოიშორე. ბომაწმე ზოგჯერ
მეტყლდ ხლმე: "სალერი, ჩემოდმობილდ
როგორც კი ჩიხში მოგიმწყვდვენ შავი ფქრები,
გახსენ მაშინვე შამპანურის შუწხუნა ბოლდ,
ანდ "ფგაროს ქორწინება" გადიკიხე".

მ ო ც ა რ ტ ი

შენ დ ბომაწმე მეგობრები იყავითაკი!
განა იმისთვის არდწერე შენი ტრრრ?
კარგი რმ არის... ოქ მე ერთო მოტუვი მახსლს...
ვლიღნებ ხლმე ხშირდ როცა გწნებაჟ ვარ...
ტ-რ-რ-რ-რ... სალერი, მიხარო, მართლდ
ამბოხენ, თოქოს მოწამლს ბომაწმეს კაცი?

ს ა ლ ე რ ი

არ მგონია! ის ამგვარი ხელბისათვის
სასაცილვკი მეჩვენება.

მ ო ც ა რ ტ ი

ის ხლმ გენით
იყოცხებულდ, ვითმე დ შენ, ხლოგენია
დ ბოროტება ერთმანეთს ვე შეუთავსდება.

ს ა ლ ე რ ი

შენ ასე ფქრებ?
(საწამლს ჟურს ჭიქაში)
აბა, შესვი!

მ ო ც ა რ ტ ი

შენ საღვგრეელს

ვსვამ, საღერო! ჰარმონიის ერთგულშვილების-

მოფარტესა და საღერის უწრფელს კავშირის

და მეგობრობას გაუფარჯლს. . .

ს ა ლ ე რ ი

მოცა! უხვე . . .

უხვე დაღე? ოჰ, სულწრფო უქემოდმესვი?

კმარ სმა-ჭამა. (ფორტუპიანოსთან მიდს)

მოტმინე აწ ჩემს Reguiem-ს. (უხრვს)

ო საღერო, შენ ქვითნებ?

ს ა ლ ე რ ი

პირველდმოდს

მე შვებისა და სატვარის წმინდა ცრემლები,

თითქოს ტვირთშიძიძე მოციხაღ მოფალუბა,

თითქოს დასტქრის სამკურნალოდნამ მომკვეთა

მტვივანი ასო! ეს ცრემლები, ომეგობარო . .

ნულრმიყურებ! გააგრეღე. ამივსე სულ

მაგ ლთაებრივი ხმიერებით

მ ო ც ა რ ტ ი

ო ჰარმონიის

ძალს რომ ყველ შენებრგრნობდს, შენებრფქრობდს,

მაგრამ რას ვამბობ?! მაშინ ხომ ეს წუთსოფლო

დაქცეოდ. და ცხოვრების ქვენა საწრწავს

ქვეყნადარვინ მიხედვდ. ყოველ კაცი

ხელგნებისთვის მოღებდა თავის სიცოცხლეს.
მაგრამ მცირედი ვართჩეუნი. საჭიროების
არდამგები, ნებიერი უსრუტველბით
მშვენიერების აღსავალან მღარი მოგვები.
ასეა! . . . მაგრამ ახლ თთქოს შეუწლდ ვარ
დვმძმდ თთქს. წავალქენებ გამოგძინო
მშვიდბითძმაო

ს ა ლ ე რ ი

აბა, კარგად

(მარტო)

შენ დძძინებ

დდ ხნით მოვარტ მაგრამ ნუუქქმმარტო თქვა

და მე არ ვარგენიისი? გენიის მაღლ

და ბოროტება ერთხანეთს ვერუთავსდბაო . .

არარის სწორი! მას, ვინ იყობუნაროტ?

თუეს უბამსი, უბადრუბი ძონაჭორა

და ვატკანის ამგებელ არიომკვლელ?